

БРЕХОМОР підсилює агресію на тлі розмов навколо миру

Спотворювати реальність ще на інформаційному рівні — так себе поводить агресор, оскільки його мета — не створювати, а руйнувати створене іншими з метою поглинання (окупації) чужих територій. Так себе поводить і паразитарна імперія російського фашизму у війні проти незалежної України: по іншому — організовує і проводить політику БРЕХОМОРУ. А також вибудовує паралельно з агресією різні схеми про якісь там різні домовленості, наче-то спрямовані на досягнення миру.

Про це доказово можна прочитати в матеріалах на 3-6 сторінках лютого випуску нашої газети. Наприклад, у матеріалі Ірини Гамалій «Фейки та ШІ: як Росія деморалізує українців через енергетичну кризу». В ньому, посеред іншого, йде мова про наступне:

«...в інформаційний простір системно вкидаються деструктивні меседжі:

- влада винна, бо досі не домовилися про мир;
- влада винна, бо корумпована;
- влада винна, бо продає електрику за кордон;
- винні військові з ППО, бо погано збивають російські ракети і дрони;
- винні енергетики, бо повільно ремонтують;
- винні ТЦК, бо мобілізували всіх енергетиків і нікому лагодити пошкоджене обладнання;
- винні енергетичні компанії, бо вимикають електрику й опалення, щоб підняти тарифи;
- винні мешканці інших регіонів, бо електроенергію віддають їм;
- ситуація безвихідна, люди кинуті напризволяще, влада нічого не робить, буде лише гірше;
- влада знищує українців, щоб заселити Україну мігрантами.

Такі меседжі оформлюють у контент різних форматів — від інформаційних маніпуляцій до мемів, карикатур і згенерованих відео з емоційними зверненнями...

Різні перемовини, які відбуваються на тлі постійних обстрілів міст і сіл України з метою залучення, можуть викликати в наших душах по відношенню до агресора лише все більшу ненависть, а до організаторів таких перемовин (адміністрація США) — все більшу недовіру, що аж ніяк не сприяє підписанню мирної угоди. Та і як взагалі можна сідати за стіл, аби досягти миру, коли агресор не припиняє війну, не припиняє обстріли, вбиваючи цивільних у своїх будинках і квартирах? До того ж, як можна вести перемовини про мир без участі Європи? Про це йде мова в матеріалі редактора «Європейської правди» Сергія Сидоренка «Україна перемогла у Мюнхені. Все про головну безпекову конференцію світу та її наслідки», який конкретизує увагу читачів на наступному:

«Макрон наполягає, що у будь-якому мирному врегулюванні Європа має грати безпосередню роль — більшу, ніж зараз це уявляє собі Трамп. «Європейці повинні будуть дати згоду на будь-яку можливу угоду. Бо саме ми будемо частиною будь-яких гарантій безпеки, будь-якого пакета процвітання України, будь-якого послаблення санкцій і будь-яких рішень щодо європейського майбутнього України. Без європейців не буде миру. Можете вести переговори без європейців, якщо хочете, але миру ви без нас не дійдете», — заочно звернувся він до Вашингтона. Саме ці міркування, пояснив лідер Франції, змушують його відновити переговорний трек з Путіним — але він стверджує, що усе буде погоджено і з Україною, і з іншими європейськими партнерами. Втім, навіть примушення Росії до миру не вирішить проблем. Макрон наголосив, що Європа має озброюватися і після того. А ще — шукати креативні механізми стримування Кремля. «Навіть якщо буде угода щодо України, нам все одно доведеться боротися з агресивною Росією — державою з потужною оборонною промисловістю і роздрутою армією. Нам доведеться визначити правила співіснування, які обмежують ризик ескалації», — пояснив він».

Криворізький ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою та його пріоритетні завдання сьогодні, коли триває війна

Полковник Петро Лисенко, один із активістів нашого Криворізького міського правозахисного товариства, який в ранзі заступника командира мотопіхотного батальйону воював з ворогом на передовій, потім працював у штабі ЗСУ в Києві, а пізніше знову повернувся до Кривого Рогу, з осені минулого року працює заступником начальника комунального закладу «Криворізький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою» Дніпропетровської обласної ради з виховної роботи.

(Закінчення — на 7 стр.)

МЗС України про Іран: Причиною нинішніх подій є насильство та свавілля режиму

МЗС України заявив про підтримку іранського народу, водночас назвавши причиною нинішніх подій насильство та свавілля іранського режиму.

Джерело: заява МЗС України, глава МЗС Андрій Сибіга на брифінгу для журналістів, передає Інтерфакс-Україна
Дослівно: «Причиною нинішніх подій є саме насильство та свавілля іранського режиму, зокрема вбивства та репресії проти мирних протестувальників, які за останні місяці набули особливо великих масштабів. Наголошуємо, що режим у Тегерані мав усі можливості запобігти силовому сценарію. Йому надавалися можливості для дипломатії та пошуку рішень, але режим проігнорував ці зусилля і натомість лише затягував час у надії ввести в оману міжнародну спільноту. Підтверджуємо нашу незмінну позицію: ми бажаємо безпеки, процвітання та свободи іранському народу, а також стабільності та процвітання Близькому сходу. Ми дякуємо всім у світі, хто підтримував і підтримує іранський народ у цей складний час».

Деталі: У МЗС нагадали, що іранський режим розгорнув масштабну політику насильства проти власних людей та інших країн. Йдеться і про масові порушення прав людини всередині країни, і про підтримку бойовиків, які несуть хаос в інші країни регіону, і про безпосередню військову підтримку держави-агресора Росії в її неспровокованій загарбницькій війні проти України. «Режим витрачав колосальні ресурси саме на насильство, вбивства і хаос,

а не на забезпечення власних людей, економічне становище яких продовжувало погіршуватися з кожним роком. Як неодноразово наголошував президент України, іранський режим уже давно мав піти», — заявили в міністерстві.

Разом з тим, міністр закордонних справ України Андрій Сибіга заявив, що позиція України щодо Ірану є «послідовною і регіональною» — іранський режим «тероризує регіон, підтримує та фінансує терористичні угруповання». «МЗС України видало необхідні попередження для громадян України до часу, або вони залишили територію Ірану, і територію інших країн, де їхнє життя та їхня безпека можуть бути під загрозою», — повідомив міністр.

Передісторія:

США разом із Ізраїлем здійснюють удари по Ірану... Президент США Дональд Трамп заявив, що Сполучені Штати розпочали військову кампанію в Ірані. Згодом армія оборони Ізраїлю повідомила, що зафіксувала запуск ракет з території Ірану у напрямку Держави Ізраїль.

Іран 28 лютого після атаки Ізраїля та США по своїй території атакував Бахрейн та Арабські емірати.

Катерина ТИЩЕНКО,
«Українська правда», 28 лютого 2026 року
<https://www.pravda.com.ua/news/2026/02/28/8023243/>

Згадаймо Революцію Гідності і початок війни

В ці дні й тижні кінця лютого і початку березня 2014-го року на майдані перемогла Революція Гідності, а агресори із паразитарної імперії російського фашизму розпочали війну проти України. Згадаймо ж ті події і те, як вони відгукнулися матеріалами в нашій газеті «Промінь Просвіти» тієї весни. А ще – перекиньмо уявний місток від прочитаного у вже надтривожне сьогоднішнє. Бо протестне начало нашого волелюбного народу і Шевченкове слово в рік 200-річчя від дня його народження, і оцінки активних наших дисидентів злилися воєдино, щоб ми в сьогоднішні, через дванадцять років, зрозуміли глибину тих оцінок і винесли остаточний вирок режиму пихатих мучителів та рішуче ступили на шлях до Перемоги над ними, аби згодом стати перед людством центром цивілізованої Європи.

Вшанували пам'ять Кобзаря

Активісти Криворізького міського правозахисного товариства вшанували 9 березня цього року пам'ять геніального українського поета, мислителя, художника Тараса Григоровича ШЕВЧЕНКА. Вони поклали вінок і квіти до постаменту його пам'ятника навпроти приміщення Головоштамту в Центрально-міському районі міста, а також – виписали на окремому плакаті рядки його віршів:

«І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люди на землі»

«Промінь Просвіти»,
число 5 за березень
2014 року

26 січня криворіжці вийшли на протест і вшанувати пам'ять перших загиблих

В неділю, 26 січня, близько тисячі криворіжців вийшли на площу на 95-му кварталі для того, аби висловити свій протест владі, яка розпалює війну з власним народом, і вшанувати пам'ять перших загиблих у Києві під час того протистояння. Частина з них були із запаленими свічками і портретами загиблих у руках. Відкриваючи мітинг рісля виконання Державного Гімну України, одна з делегатів Форуму Євромайданів у Харкові Інна ІВАНЧЕНКО, зокрема, сказала:

«Вони віддали свої життя за нас. Тому сьогодні у нас жалоба, яка ніколи не оголосить ця влада... Дай Боже, щоб це були останні смерті і щоб такого вже не було ніколи в Україні. А для того, щоб цього не відбулося, ми повинні підтримувати наших майданівців і вимагати: «Беркута» – під трибунал, розформувати і розпустити взагалі це воєнізоване угруповання», щоб не злучалися над людьми, не катувало їх».

Були й інші виступаючі, але, на мій погляд, особливе значення мав виступ голови криворізької організації СОУ полковника Петра ЛИСЕНКА, який зачитав два звернення, котрі ми подаємо на цій сторінці повністю. Як повідомив Петро Олексійович, він ці звернення пізніше, біля приміщення міської ради після зачитування, передав декільком керівникам з управління МВС у Кривому Розі у формі зі званнями полковника та підполковника, а також особисто – керівнику міського управління Сергію ШМАТОВУ, який був у цивільному одязі.

Після завершення мітингу на 95-му кварталі протестувальники вирушили до приміщення Криворізької міської ради.

Сергій ЗІНЧЕНКО. (У скороченому вигляді)
НА СВІТЛИНІ виступає Петро ЛИСЕНКО

«Промінь Просвіти», число 3 за лютий 2014 року

Семен ГЛУЗМАН:

«Переважаюче число росіян не розуміє, що з ними відбувається»

Кореспондент «Ера ФМ» Ярина ЛАЗЬКО:

« – Ніхто не знає, що буде далі. Але відомий російський політик і опозиціонер Борис НЕМЦОВ написав нещодавно про ті події, що відбуваються сьогодні навколо України те, що ПУТІН вже далеко зайшов і перетнув ту лінію, межу, за якою можна повернутися назад. Тобто, він уже не повернеться і не зупиниться. І це страшні слова.

– Я теж так думаю. Я не користуюся інтернетом, а тому не читав це повідомлення, але я внутрішньо вже кілька днів відчуваю, що це саме так. Мабуть, план був іншим, і Україна себе виявила не так, як вони очікували. Швидше за все, не один ПУТІН вирішує, бо там же є економісти, якісь аналітики, військові... Ось чому лякає майбутнє. Майбутнє не тільки наше, але і майбутнє Росії. Тому що переважаюче число росіян не розуміє, що з ними відбувається. А те, що відбувається з нами, вони розуміють. Але ж це відбувається паралельно. Через це потім у них буде дуже важке отрезвління, однак буде запізно. Бо у них – свої процеси, дуже важкі. Я не хочу говорити про це зараз, бо росіян там відносно не багато, там є і інші етноси, і інші релігії, там і Далекий Схід матиме свою особливу долю. А тому треба було б шукати різні механізми, вибудовувати місткі контактів у цій дуже великій країні... Хоча б для того, щоб Кавказ не повторився.

А те, що сьогодні відбувається з ними стосовно нас, свідчить про те, що вони не хочуть шукати такі рішення, а йдуть на силові рішення. Але ж такого роду рішення – вони тимчасові».

Семен ГЛУЗМАН, політв'язень советських концтаборів, правозахисник, лікар-психіатр (3 передачі «Від щирого серця»), 7 березня 2014 року.

«Промінь Просвіти»,
число 5 за березень 2014 року.

Зупинімо Російський імперіалізм!

Сьогодні ми є свідками найнебезпечнішого періоду у світовій політиці після Другої світової війни. На прикладі неприкритої військової агресії Росії проти України бачимо, як друга за військовою потугою держава, Російська Федерація, демонстративно і зухвало руйнує світовий правопорядок, який проіснував майже 80 років після найбільшої світової бойни.

Росія розтоптала правові акти: 1. Заключний Гельсінський акт. 2. Правила статуту ООН. 3. Російсько-український договір 1997 року. 4. Умови Будапештського меморандуму про гарантії безпеки України 1994 року. Можна було б ще багато назвати порушень різних міжнародних конвенцій тощо.

Навіть елементарні правила ведення війни Росія цинічно зневажає: свої окупаційні війська в Криму вона камуфлює під нібито якісь місцеві формування «самооборони», озброєні до зубів першокласною російською зброєю. Без оформленого оголошення війни Росія блокує українські військові частини і прикордонні пости. Через сухопутні кордони намагається наводнити Україну переодягненими у військову форму бойовиками спецпідрозділів військ Російської Федерації.

А як реагує світова спільнота і, зокрема, – країни і об'єднання, на яких лежить відповідальність за збереження мирного світового правопорядку? В першу чергу це стосується наймогутнішої поки що держави світу – США. Америка чомусь забуває про свій моральний обов'язок перед світом. А вже зусиллями найенергійніших представників більшості народів світу створено потужну США. А це накладає на неї величезну відповідальність і обов'язок перед світом, і особливо щодо захисту слабших від свавілля сильних хижаків. Це, так би мовити, морально – естетична сторона відповідальності. А ще є юридична: як члена ООН і постійного члена Ради Безпеки ООН, як провідного члена НАТО. Перед Україною США мають конкретний обов'язок як гаранта Будапештського меморандуму і учасника прийняття Заключного Гельсінського акту.

На жаль, мусимо констатувати повну практичну бездіяльність і США та інших членів НАТО і всіх членів Гельсінського Акта. Всі їх зусилля зводяться до: «тривожних заяв» і по-друге – до посадити Україну за стіл переговорів з агресором (Російською Федерацією.) Останнє звучить як неприховане блюзнірство, бо це означає посадити зайця за стіл переговорів з вічно ненаситним вовком аби той продикував Україні умови капітуляції. Це не тільки ганебна аморальна позиція країн Заходу, але й однознано загрозлива для їхньої ж безпеки у найближчій перспективі.

А тепер – про те, що мали б зробити так звані наші друзі. 1. Конкретний ультиматум Росії: негайно вивести війська РФ з території України разом з так званими «загонами самооборони» і припинити втручатися у внутрішні справи України.

2. Поки Росія не виконала цих умов, відкликати всіх послів країн Заходу з Москви. Застосувати комплекс економічних санкцій проти Російської Федерації, в тому числі відмовитися на певний час від Російських енергоносіїв. Намагатися домовитися з транснаціональними корпораціями (вони теж повинні розуміти, що апетити Російського хижаків і їх не оминуть в майбутньому)

обвалити ціни на енергоносії на світових ринках.

3. Надання необхідної оборонної допомоги Україні: а) значна частина кораблів військово-морського флоту США вже повинна в Чорному морі перекрити морські шляхи для перекидання військових частин Російської федерації в Україну (зокрема, у Крим). Закрити протоки Босфор і Дарданелли для російських кораблів.

4. Патрулювання повітряного простору України військовими літаками США - НАТО. Безумовно при таких рішучих діях біснучавий ПУТІН неодмінно відступив би.

Заклик до української діаспори: масово і організовано пікетувати Білий Дім, але не по 100 чоловік, а по 100 тисяч. У Північній Америці понад 3 мільйони українців, мали б максимальне число спрямувати під Білий Дім. Плюс – порозумітися з діаспорами інших народів (у першу чергу, Східно-Центральноевропейських країн) про спільні дії і спільні вимоги для американського уряду. До цих акцій, по можливості, залучити українців з країн Південної Америки (Бразилії, Аргентини та інших).

Якщо і надалі США будуть забавляти нас заспокойливими казочками, тоді нам потрібно буде приступати до негайних заходів щодо захисту волелюбних народів від зажерливих хижаків. Що я маю на увазі? Дехто з поважних наших патріотів закликає до відновлення ядерного статусу України. Це ілюзія на даний час, бо для цього потрібні серйозні кошти, певний час Але оперативна ситуація в Україні не дає змоги за короткий час реалізувати цю ідею. Проте практично можна зробити дуже багато і швидко. У нас є прекрасні науково-інженерні кадри, які чудово знають у цих технологіях. Ми повинні будемо їх скеровувати на працю над ядерними програмами в інших країнах (звичайно, про Північну Корею й мови бути не може). Інші країни називати не буду і взагалі голосно на цю тему говорити не будемо, але будемо працювати.

В Україні ми маємо діяти, орієнтуючись на боротьбу власними силами. Час уже керівництву України виходити зі стану протрації. Вже мали бути б здійснені точкові спецоперації з розблокування наших військових частин та інших об'єктів, як тільки ПУТІН відмежувався б від бандформувань, що займаються паралізуванням об'єктів у Криму. Негайно потрібно створювати масове народне ополчення, під керівництвом офіцерів резерву, вже і негайно озброювати такі загоны. Кримські татари також мають отримати зброю.

Єдине, що неприпустиме в нашій ситуації, – це капітуляція. Час уже припинити базікання на кшталт «ми не дамо себе спровокувати». Виникає запитання: функції військових – це що? Не дати себе спровокувати? Чи, може, захищати Вітчизну? Відповідь – очевидна. Тільки робити це потрібно розумно, професійно і рішуче!

Степан ХМАРА, політв'язень советських концтаборів, правозахисник, депутат трьох попередніх скликань, 8 березня 2014 року

«Промінь Просвіти», число 5 за березень 2014 року

БРЕХОМОР підсилює агресію на тлі розмов навколо МИРУ

НОВИЙ ПЕРІОД «ТОКСИЧНИХ СТОСУНКІВ»

Відносини Європи і США протягом останнього року простими не назвати, а у січні, через Гренландію, вони пройшли черговий пік кризи. І хоча останні кілька тижнів США утримувалися від жорстких дій або заяв, невизначеність нікуди не поділася. І схоже, що у Вашингтоні розглядали різні сценарії, різні стратегії дій у відносинах з Європою. Два незалежних одне від одного джерела розповіли «ЄвроПравді», що у Вашингтоні до певного моменту зважували нову поїздку Джей Ді Венса до Мюнхена. Логістично це

ти арктичну безпеку, і просто хотів, щоб інші союзники опікувалися водами навколо острова – серед європейських політиків не вірити буквально ніхто, і учасники дискусії у Мюнхені навіть не намагалися симулювати, що сприймають це пояснення серйозно.

ТЕМА №1 ДЛЯ ЄВРОПИ

Загалом найбільш візійною, стратегічною на цьогорічній МБК стала промова Еммануеля Макрона, до якої варто повернутися окремо. Але почав він її з питання, яке має для Європи найбільшу вагу. «Я хочу зосередитися на виклику, який для нас є екзистенційним – на Україні. Адже сьогодні, завтра і післязавтра Україна, очевидно, буде

виявиться, що це рекорд для його публічних виступів.

Причому не абстрактно, а щодо конкретних елементів допомоги, які Київ отримує саме від європейських партнерів. «Ракети протиповітряної оборони надходять до нас за програмою PURL, яка існує завдяки Європі, адже Європа платить за нашу здатність зупинити балістичні атаки. Дякую всім, хто нам допомагає. Дякую!» – сказав, наприклад, він. А ще президент розповів про конкретний приклад – як у четвер, 12 лютого, напередодні початку конференції, ЗСУ вдалося відбити черговий балістичний напад завдяки тому, що ракети надійшли вчасно, у неділю. І зно-

вчиняє величезний злочин. А доки цей час не настане, ми не будемо знижувати планку (підтримки Києва та тиску на Москву)».

Макрон наполягає, що у будь-якому мирному врегулюванні Європа має грати безпосередню роль – більшу, ніж зараз це уявляє собі Трамп. «Європейці повинні будуть дати згоду на будь-яку можливу угоду. Бо саме ми будемо частиною будь-яких гарантій безпеки, будь-якого пакета процітаня України, будь-якого послаблення санкцій і будь-яких рішень щодо європейського майбутнього України. Без європейців не буде миру. Можете вести переговори без європейців, якщо хочете, але миру ви без нас не дійдете», – за-

Україна перемогла у Мюнхені. Все про головну безпекову конференцію світу та її наслідки

Рівно рік тому Мюнхенська безпекова конференція (МБК) стала поворотною подією у відносинах Європи і США. Саме тоді віцепрезидент Джей Ді Венс виступив з промовою про те, що їх більше не об'єднують спільні цінності. Промова Венса тоді шокувала багатьох – але реальна зміна політики США виявилася навіть жорсткішою. Напруження сягнуло піка за гренландської кризи, яка наприкінці січня раптом «здулася» без публічних пояснень – тож зараз від Вашингтона чекали нових програмних заяв. На «Мюнхен-2026» уряд США знову надіслав топспікера, але іншого. Замість токсичного Венса американську позицію представив держсекретар Марко Рубіо, і це було радше добрим знаком. Втім, враження лишилися украй змішаними.

було б нескладно зробити – Венс минулого тижня був на Південному Кавказі. За деякою інформацією (яку, втім, неможливо достеменно перевірити), віцепрезидент і сам хотів би знову виступити у Мюнхені, де його минулорічний спіч став головною темою всієї конференції, та й загалом, сформувавши одну з головних тем року у трансатлантичних відносинах. Втім, згодом у Вашингтоні ухвалили інше рішення. До Мюнхена попрямував Марко Рубіо, очільник американської дипломатії. Та його промова лишила дуже суперечливе враження.

Рубіо кілька разів підкреслив, що США хочуть бути разом з Європою, вважають себе і Європу «єдиною західною цивілізацією» і цінують спільне минуле. Ба більше, за його словами, усе те, що робив досі Трамп для реформування світового порядку, він робив з думкою про Європу і задля піклування про неї. «Причина цього, друзі мої, у тому, що ми глибоко піклуємося про ваше і наше майбутнє. Ми пов'язані духовно і культурно. Ми хочемо, щоб Європа була сильною. Ми віримо, що Європа повинна вижити, бо доля Європи завжди буде пов'язана з нашою», – переконував держсекретар.

Але є два нюанси. По-перше, хоча Рубіо побудував свій виступ на позитиві, було неможливо забути про все попереднє – від Венса-2025 до Гренландії. А по-друге, навіть така «мирна пропозиція» Рубіо мала свої умови. Рубіо запропонував Європі перш за все визнати, що досі вона вела помилкову політику і помилково сповідувала ліберальні цінності. «Ми робили ці помилки разом, і тепер нам разом треба визнати ці факти і далі рухатися вперед та все перебудувати», – пояснював він та окреслив, яких саме змін чекають США. І це геть контрастувало з доброзичливістю його заяв

«ГРЕНЛАНДСЬКА ЗАГРОЗА» НЕ МИНУЛА

Від початку Мюнхенської конференції вражало те, що ключові точки напруження лишилися немов без уваги. Ще місяць тому, у Давосі, Гренландія була однозначною темою №1, витіснивши з порядку денного решту проблем міжнародної політики. А у Мюнхені жоден з топспікерів не згадав про це у своїх промовах. Рубіо, Мерц, Макрон, фон дер Ляен тощо – усі старанно ігнорували «слоно у кімнаті», змусивши учасників МБК обговорювати у кулуарах, що є причиною і чи не просив уряд Данії «приглушити» це питання, щоб зайвий раз не дратувати Трампа. Утім, надвечір суботи – вже після виступу Рубіо та інших – у Мюнхені все ж перейшли і до цієї теми, довівши, що сприйняття американських намірів є дуже реалістичним. У офіційну версію, що Трамп робив усе це, аби поси-

першим викликом, який стоїть перед нами», – заявив президент Франції, заклинаючи усіх не недооцінювати те, що Європа зробила для допомоги Україні під час повномасштабної війни. А це і гроші (вартість переданої допомоги вже сягнула 170 млрд євро), і зброя («ми лишилися практично єдиним джерелом військового фінансування», зауважив Макрон), і санкційний тиск на Росію. Мюнхенська конференція стала наочним індикатором цього. За роки повномасштабної війни, а також у 2022-му, за тиждень до її початку, Україна та російська агресія як суперважливі теми дискусій були присутні на кожному Мюнхені, а часом і домінували в обговореннях. Але такої суб'єктності України, як зараз, не було ніколи. Зокрема, уперше в історії у Мюнхені відкрили «Український дім» – окрему локацію, де проходили події у рамках конференції. Щоб показати вагу цієї деталі, достатньо згадати, що в МБК такий статус, крім нас, отримали лише дві країни – тут діють «Німецький дім» і «Американський дім». Причому українська локація – найближча до готелю Bayerischer Hof, де проходили основні панелі. А ще «Український дім» став місцем шокуючої терапії для західних посадовців та експертів, які до нього заходили. Локацію організував фонд Пінчука, відомий мистецтвими перформансами на міжнародних подіях, і цього разу вийшло дуже ефектно. На вході поставили справжній «Шахед» (звісно, без бойової частини), а за ним на великому екрані запустили провокаційне ШІ-відео. Ще рік тому точно такий перформанс міг бути контрпродуктивним. Та часи змінилися.

«ПРИМИРЕННЯ» З ЄВРОПОЮ

Окремо варто зазначити зміну, яка в Україні може пройти непоміченою, але для європейських партнерів має значення. Пригадуєте промову президента Зеленського у Давосі? В Україні та в ЄС її сприйняли принципово відмінно. Українська аудиторія цей виступ сприйняла загалом позитивно і не побачила у ньому чогось екстраординарного. Так, там була критика партнерів, але хіба уперше? І хіба не без підстав? Однак деталі важать, і саме цей виступ у Європі багато хто сприйняв як необгрунтовану, безпідставну критику з боку Києва. Кількість європейських посадовців та дипломатів, які звернулися до автора цих рядків із проханням пояснити, «що відбулося, чому Зеленський змінив риторику про Європу» – складно порахувати. На Банкову також надходили ці сигнали та запитання від західних медіа. Тож у Мюнхені Володимир Зеленський вирішив зробити «роботу над помилками».

Слово «дякую» у цій промові Зеленського прозвучало 30 разів – не буде дивним, якщо

ву подякував.

Вибір цього прикладу зрозумілий.

У січні Володимир Зеленський розповів історію з протилежним сюжетом – мовляв, руйнування київських ТЕЦ на початку січня відбулося через те, що «Європа не проплатила транш по PURL, і ракети (перехоплювачі PAC-3 Patriot з США) не прийшли». Однак згодом у НАТО – організації, яка координує PURL, – заперечили коректність цієї заяви і пояснили, що в оплаті та постачанні ракет Patriot не було затримки. Просто виробництво ракет (які виготовляють лише у США) не встигає за попитом. При цьому в Альянсі додали, що розуміють обурення України, адже захист від атак РФ необхідний. Але коректність у «пошуку винних» також важлива.

До слова, у цій історії Зеленський також поставив крапку у Мюнхені – але не у виступі, а на пресконференції. Один з американських журналістів вирішив спитати президента про старі звинувачення щодо траншу оплати – але він, не дослухавши питання, заявив, що все не так, як усі зрозуміли, і він мав на увазі не затримку проплати, а те, що не всі європейські члени НАТО готові виділяти гроші на PURL. Це була та ситуація, коли штучність пояснень була очевидною, але навіть західні медіа вирішили не перепитувати. Тема закрыта. А те, що Україна дійсно вдячна європейцям за підтримку – не викликає сумнівів. Як і те, що цієї підтримки все одно потрібно більше.

ЄВРОПЕЙСЬКА СТРАТЕГІЯ МАКРОНА

І насамкінець – коротко про промову Еммануеля Макрона, яка, схоже, стала головною візійною виступом цієї конференції. Президент Франції, через слабкість своєї позиції у країні, а також через політичний календар (у першій половині 2027 року він йде з посади) не може претендувати на роль лідера Європи, але роль візійера – цілком. Вище вже йшлося про те, що він визначив питання України та її підтримки з боку ЄС «екзистенційним» для Європи. І це – дійсно важливо. Через це він переконаний, що підтримка України не зменшиться з часом. А це означає, що час не буде грати на руку Росії. «Коли я чую, як деякі лідери закликають Україну визнати свою поразку, переоцінюючи Росію в цій війні, це величезна стратегічна помилка. Бо це так. Одного дня росіяни будуть змушені визнати, що від їхнього імені Росія

очо звернувся він до Вашингтона. Саме ці міркування, пояснив лідер Франції, змушують його відновити переговорний трек з Путіним – але він стверджує, що усе буде погоджено і з Україною, і з іншими європейськими партнерами. Втім, навіть примушення Росії до миру не вирішить проблем.

Макрон наголосив, що Європа має озброюватися і після того. А ще – шукати креативні механізми стримування Кремля. «Навіть якщо буде угода щодо України, нам все одно доведеться боротися з агресивною Росією – державою з потужною оборонною промисловістю і роздутою армією. Нам доведеться визначити правила співіснування, які обмежують ризик ескалації», – пояснив він і навів кілька питань, на які зараз просто не існує відповіді. Як, наприклад, можна здійснювати контроль над озброєннями в епоху дронів? А тому – доведеться вести нові, ширші переговори про нову архітектуру безпеки для Європи. «І я не хочу, щоб ці переговори організував хтось інший, а не європейці», – наголосив він. А ще безпека зараз – це не тільки про зброю.

Макрон попереджає: на Європу чекає безпрецедентне втручання у вибори, можливість для якого створила цифрова епоха. Це саме те, що Європа вже побачила на виборах у Румунії та Молдові. Причому цей вплив таргетується значною мірою на молоді – і це окрема проблема. «Маніпулювання інформацією, іноземне втручання, посилене онлайн-платформами та соціальними медіа – є критичною проблемою... Якщо ми віддаємо розум, мозок, серце підлітків китайському алгоритму без будь-якого контролю, то ми з'їхали з глузду», – підсумував він.

Через це президент Франції пропонує запровадити у Європі жорстке регулювання соцмереж. З відповідальністю платформ. З механізмами відстежування ботів і підставних акаунтів. І, напевно, із забороною для молоді. Причому втілити цю ідею треба якнайшвидше, бо попереду – кілька ключових виборів, зокрема у самій Франції. Але задача, яку поставив президент і яку зал у Мюнхені підтримав оплесками – відверто непростя.

Сергій СИДОРЕНКО,

редактор «Європейської правди», з Мюнхена, 16 лютого 2026 року (У скороченому вигляді. Повністю читайте за посиланням: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2026/02/16/7231256/>)

Ілюстративне фото розміщене за посиланням: <https://www.rbc.ua/rus/news/myunhenska-konferentsiya-bezpeki-startue-1739465130.html>

БРЕХОМОР підсилює агресію на тлі розмов навколо МИРУ

Росія проводить багаторівневу інформаційну операцію проти українців, використовуючи тему енергетики. Для маніпуляцій поширюють фейки, меми та ШІ-згенеровані відео через Telegram, TikTok і Facebook. Центр SPRAVDI зафіксував 15 млн переглядів відео лише на чотирьох Facebook-сторінках, активованих наприкінці 2025 року. Росія проводить багаторівневу інформаційну операцію, спрямовану на енергетичну сферу України. У межах кампанії використовуються фейки та контент, згенерований штучним інтелектом. Основними майданчиками для поширення є Telegram, TikTok і Facebook. Про це повідомив керівник Центру стратегічних комунікацій SPRAVDI Ігор Соловей.

Фейки та ШІ: як Росія деморалізує українців через енергетичну кризу

ІНФОРМАЦІЙНА ОПЕРАЦІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

«Росія приходить зі своєю пропагандою туди, де болить. А якщо цього немає – сама створює такі больові точки. Саме це відбувається зараз з енергетикою. Кремль спочатку бомбить і знищує українські ТЕЦ/ГЕС та електромережі, а потім намагається використати цю ситуацію проти самих же українців», – зазначив Ігор Соловей. За його словами, наразі можна спостерігати багаторівневу російську операцію. На першо-

му рівні вона має кінетичну складову – удари по інфраструктурі з метою виведення з ладу систем забезпечення великих міст електроенергією, теплом, водою. На другому – власне, інформаційно-психологічну складову, спрямовану на максимальну деморалізацію українського суспільства та посилення деструктивного ефекту кінетичної складової.»

З цією метою в інформаційний простір системно вкидаються деструктивні меседжі:

влада винна, бо досі не домо-вилася про мир;
влада винна, бо корумпована;

влада винна, бо продає елек-трику за кордон;
винні військові з ППО, бо по-гано збивають російські ракети і дрони;

винні енергетики, бо повільно ремонтують;

винні ТЦК, бо мобілізували всіх енергетиків і нікому лагодити пошкоджене обладнання;

винні енергетичні компанії, бо вимикають електрику й опалення, щоб підняти тарифи;

винні мешканці інших регіонів, бо електроенергію віддають їм;

влада нічого не робить, буде лише гірше;
влада знищує українців, щоб

заселити Україну мігрантами.

Такі меседжі оформлюють у контент різних форматів – від інформаційних маніпуляцій до мемів, карикатур і згенерованих відео з емоційними зверненнями. Активний розвиток технологій штучного інтелекту суттєво розширює можливості для створення подібного контенту. Контент, спрямований на деморалізацію аудиторії, провокування гніву та маніпулювання емоціями, поширюється на різних платформах.

Найчастіше це Telegram-канали, TikTok і Facebook, звідки маніпулятивні матеріали далі потрапляють у локальні чати в месенджерах.

МАНІПУЛЯЦІЇ ТА ВПЛИВ НА УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

Центр стратегічних комунікацій SPRAVDI проаналізував подібний контент на кількох Facebook-сторінках, активованих наприкінці 2025 року. Загалом кількість переглядів відео лише на чотирьох таких сторінках сягнула 15 млн. У ШІ-згенерованих відео використовуються:

емоційні маніпуляції, пов'язані з відключеннями електроенергії та опалення;

публікація скріншотів інтерактивних map ENTISO-E в моменти технічного транзиту як «до-

каз» експорту електроенергії за кордон;

фейкові «документи» місцевих чи центральних органів влади про тотальні блекаути в регіонах для «перекидання потужностей» на Київ чи інші міста;

повідомлення про нібито розгортання пунктів незламності з метою відволу чоловіків представниками ТЦК.

Мета таких дій – позбавити українське суспільство волі до спротиву агресору та перенаправити суспільний гнів із російської держави на українську владу, бізнес і громадян. Окрім цього, російська сторона намагається спровокувати деструктивні дії, зокрема блокування доріг, напади на ремонтні бригади та інші подібні інциденти.

В умовах, коли анонсоване «енергетичне перемир'я» залишається під великим сумнівом і є інформація про підготовку нових ударів, важливо не створювати для Росії додаткових сприятливих умов для реалізації її інформаційних цілей.

Ірина ГАМАЛІЙ,
редакторка сайту «ФАКТИ»,
30 січня 2026 року

<https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20260130-fejky-ta-shi-yak-rosiya-demoralizuyeu-krayin-czi-v-cherез-energetychnu-kryzu/>

Руйнівна сила брехні

Всесвітній економічний форум у Давосі пройшов зовсім недавно – у другій половині січня, а здається, що це було пів року тому. Між тим, окремі моменти Давосу-26 і досі заслуговують на особливу увагу. Найяскравішою подією ВЕФу, на мій погляд, став різкий виступ прем'єр-міністра Канади Марка Карні. Промова спричинила широкий резонанс, навіть сам Дональд Трамп відреагував – образившись на критику, відкликав раніш висловлену панові Карні пропозицію вступити до елітної Ради миру. Не знаю, чи переживе прем'єр Канади такий удар.

В цілому промова Карні присвячена ключовим питанням світової економіки. Втім, вона досить суперечлива в частині прикладних питань – там не тільки економістам є про що дискутувати. А ось розділу, який стосується моральних засад політики, я аплодував би навстоячки. Марк Карні послався на знамените есе Вацлава Гавела «Сила безсилля» (1978), концепція якого – «життя в правді». Основний меседж полягає у тому, що «епо-

ха постправди» загрожує світовій економіці не менше, ніж інфляція та зміна клімату.

«Десятиліття тому Вацлав Гавел писав, що брехня – це не просто спотворення фактів, це спроба позбавити людину гідності, змусивши її брати участь у фарсі. Гавел попереджав, що система, побудована на брехні, руйнується не через зовнішні удари, а тоді, коли люди просто відмовляються приймати цю брехню за правду.»

Гавел описував державні системи, де кожен повинен удавати лояльність, а Карні заявив, що сучасні соцмережі примушують нас до «алгоритмічного автоматизму», де лайкаємо брехню, тому що вона підтверджує наші упередження.

А далі – найголовніше: Карні підкреслив, що «життя в правді» – не тільки моральний вибір, але й економічна необхідність. Якщо влада і бізнес будуватимуть стратегії на фейкових даних (як патріотичний камуфляж або маніпулятивна статистика), настає системний крах. Як же це актуально для сьогоднішньої України!

За результатами опитування Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), 52% респондентів вважають категорично неприйнятним передачі під контроль росії весь Донбас. Водночас 40% готові на таку поступку. Ще 7% опитаних не змогли визначитися зі своєю позицією. КМІС провів опитування з 23 по 29 січня 2026 року методом телефонних інтерв'ю за випадко-

вою вибіркою мобільних номерів серед 1003 респондентів віком від 18 років. Вам не дзвонили соціологи? І мені теж. Так, власне кажучи, після того, як ЄС відкрив українським мобільним операторам роумінг по всій Європі, КМІС міг телефонувати куди завгодно – хоч у Португалію, хоч у Німеччину замість Києва, Харкова і Сум. Це вже викликає певні сумніви в результатах опитування, а маленька брехня, як відомо, породжує велику недовіру. До того ж, мобільний телефон у нашій країні давно перестав бути синонімом анонімності респондента, і вже не дивуємось, коли незнайомі люди з різних служб і підприємств звертаються до нас по імені та по батькові. До чого я веду? Та до того, що навіряд усі будуть щирими, відповідаючи на таке «небезпечне» запитання про мобільному.

А тепер кілька слів про кореляцію. Простіше кажучи, про те, як пов'язані ці дані з іншою інформацією в тій же стрічці новин. Так, на думку керівника медслужби «Ульф» батальйону ЗСУ «Вовки Да Вінчі», депутати Київщини і дружини легендарного Героя України Дмитра Кацюбайла Аліни Михайлової, приблизно 70%

мобілізованих українців самовільно залишають військові частини. «70% пішло в СЗЧ... Вам дали 30 тисяч людей цього місяця, з них 20 тисяч пішло в СЗЧ», – заявила вона в інтерв'ю «24-му каналу».

У вас не складається враження, що в ЗСУ нині мобілізують людей виключно з тих 40%, які, за підрахунками КМІС, готові розлучитися з Донбасом?

У Володимира Зеленського – гуманітарна освіта, і цілком можливо, він нічого не чув про такі методи статистики, як апроксимація і масштабування. Але як же ми, очевидці й учасники щоденних прощань із захисниками, маємо реагувати на слова президента, що наші втрати за роки війни – близько 55 тисяч людей?..

Та повернімося до промови Марка Карні. Він закінчив її думкою про те, що боротьба з брехнею 2026 року має початися не із законів, а з рішення кожного лідера «припинити підписувати те, у що він не вірить».

Юхим МАРМЕР,
сайт газети «Україна-Центр», 9 лютого 2026 року
<https://uc.kr.ua/2026/02/09/rujnivna-syla-brejni/>

У США нема важелів тиску ні на Київ, ні на Москву

Якби війна завершилась завтра, то, як зазначив політолог, за Росією залишилися б окуповані за нею території. До того ж з неї поступово почали б знімати санкції, ба більше – вона, як агресорка, не несла б покарання. Проте навіть на таких умовах Путін не йде на припинення вогню. «Але поки що росіяни бачать, що їхній терор працює через брак підтримки від наших західних партнерів, затримки постачання ракет до систем ППО. Їхній енергетичний терор дав свої плоди. Українці зараз страждають, відповідно слабне тил. Це відчуває на собі й фронт», – пояснює Несвітайлов.

Політолог наголосив, що звісно Росія відчуває економічні проблеми, але вони стосуються здебільшого пересічних громадян. А той прошарок суспільства, який й до цього жив добре, сьогодні теж особливих труднощів не відчуває. Ба більше, зі слів Несвітайлова, в Росії зростає кількість мільйонерів. Він вважає, що ті люди, які зрозуміли, що на війні можна заробляти, зацікавлені, аби Росія продовжувала її. «Чи бачу я хоч мінімальний тиск з боку

американців? Незначний бачу, іноді якийсь танкер затримують. Після цього виходять прихильники Трампа, кажучи про його силу і що тепер економіка Росії посилюється. Але цього не відбувається. Та й насправду сильних інструментів, важелів тиску на Україну в США також немає», – підкреслив Несвітайлов.

Якщо США припинять надавати Україні розвіддані, то, з його слів, варто розуміти, що їх обсяг становить 30%. Сценарій, що американці перестануть надавати нашій державі зброю, політолог вважає сумнівним, адже Сполучені Штати заробляють на цьому. Аби пришвидшити завершення цієї війни, варто тиснути не на Україну та навіть не на Росію, а це потрібно робити в бік Китаю. Треба, щоб для Китаю ця війна перестала бути вигідною. Тоді дійсно з'явиться шанс,

– переконаний Несвітайлов.

Чи закінчиться війна до літа?

Політолог вказав на те, що він не бачить сьогодні реальних передумов, аби була змога до літа 2026 року встигнути завершити російсько-українську війну. Якщо США і Європа не почнуть тиснути на Китай, він прогнозує,

Не Росію: на яку країну слід тиснути, щоб війна закінчилась

що припинення вогню може відбуватися не раніше 2027 року. Китай економічно залежний від Європи й США. Понад 70% його ВВП залежить від торгівлі з ними. Наприклад, Україна залежна від торгівлі з Європою, а от зі Штатами – ні. У нас вона з американцями мінімальна, як і в Росії. Натомість вона абсолютно залежна зараз від Китаю,

– пояснив політолог. Підсумовуючи, Максим Несвітайлов зазначив, що якби Європейський Союз разом зі Сполученими Штатами захотіли натиснути на Китай, то в них для цього були б всі можливості. Однак для цього потрібно перебувати у найвищій точці взаємин: в довірі та підтримці, а такої тісної дружби між ними наразі не спостерігається. Несвітайлов вказує на те, що причина цьому – Дональд Трамп.

Тоді доведеться домовлятися, але США з Китаєм не зможуть цього зробити. Як пояснив

політолог, в них різні інтереси. А ось Європа має шанси знайти спільну мову з Пекіном, бо йому немає сенсу з нею воювати, між ними відсутнє геополітичне суперництво. Таке вікно можливостей постійно перебуває відкритим, тож політолог не виключає, що Європа може піти на такий крок хоч завтра. Однак, з його слів, важливо почати діяти до того, як Китай вирішить реалізувати свій задум щодо Тайваню.

Яку роль відіграє Китай у війні?

Керівник Центру громадської аналітики «Вежа» Валерій Клочок наголосив, що Китай сьогодні відіграє особливу роль у контексті війни. Від неї може не лунати гучних заяв, але вона продовжує надавати підтримку Росії, а паралельно з цим отримує для себе вигоду від тривалих бойових дій.

Експорт із Китаю втричі збільшив в Росії виготовлення балістики для комплексу

«Іскандер-М». Країна-агресорка змогла наростити виробництво ракет завдяки постачанням із Китаю. Крім того, Пекін допоміг Москві модернізувати «Шахеда», зробивши їх ще небезпечнішими.

Виконавчий директор Українського центру безпеки та співпраці Дмитро Жмайло підкреслив, що саме завдяки КНР нині Росія тримається на плаву та має змогу далі вести бойові дії проти України. Зокрема, є інформація, що Китай надав важливе обладнання росіянам для виробництва «Орешника». На думку Жмайла, саме Китай є основною причиною, чому досі триває війна проти України.

ЮЛІЯ ГРИНИШИНА, 8 лютого 2026 року (... У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням:

<https://24tv.ua/geopolitics/zavershitysya-viyna-do-lita-2026-roku-politolog-vidpoviv-yaku-p3005308>)

БРЕХОМОР підсилює агресію «на тлі розмов навколо МИРУ»

Відтоді як восени 2025 року в медіа потрапив чорновий варіант американських пропозицій щодо умов завершення війни між Росією та Україною, сторони домовилися: усі подальші обговорення мають відбуватися максимально закрито від преси. Саме тому перший від початку повномасштабного вторгнення раунд тристоронніх переговорів Москви, Києва та Вашингтона, що на початку лютого відбувся в Абу-Дабі, пройшов майже в атмосфері секретності: тоді журналісти навіть не знали, де саме відбувається зустріч.

Переговори в Женеві 17–18 лютого 2026 року організували інакше. Місце зустрічі оголосили заздалегідь — ним став фешенебельний InterContinental

розійшлися по окремих кімнатах і продовжили роботу у двох підгрупах — їх неофіційно називали «політичною» та «військовою». Політична група займається ключовими питаннями завершення війни: умовами припинення бойових дій, майбутнім територією Донбасу, на які претендує Росія і які не погоджується віддавати Україна, а також гарантіями безпеки. Натомість «військова підгрупа» обговорює практичні речі — що саме потрібно зробити, якщо політичне рішення про завершення війни все ж буде ухвалене.

Після другого дня переговорів українське дипломатичне джерело повідомило BBC, що найбільший прогрес досягнуто саме тут. За словами співрозмовника, фор-

За інформацією BBC, її ключові фігури, Стів Віткофф і Джаред Кушнер, були присутні на офіційних зустрічах лише в перший день. На другий день найвищим за посадою американським чиновником на переговорах (принаймні під час їхньої офіційної частини) був міністр сухопутних військ США Деніел Дрісколл.

Напередодні зустрічі президент США Дональд Трамп заявив, що Україні «краще швидко сісти за стіл переговорів». У Києві у відповідь, зокрема президент Володимир Зеленський, наголошували: саме Україна найбільше зацікавлена у завершенні війни й погоджується майже на всі американські пропозиції, тоді як процес затягує Москва. Останніми

Росії Володимир Путін. Відповідно до російської переговорної позиції, українські військові мають негайно залишити контрольовані ними території Донбасу. Путін не раз давав зрозуміти: якщо цього не станеться, Росію влаштує і «військовий» шлях розв'язання питання. Російська сторона також наполягає, що переговори мають вестися «в дусі Анкориджа», посилаючись на домовленості, яких Путін і президент США Дональд Трамп нібито досягли на саміті на Алясці в серпні минулого року. У чому саме вони полягають, Кремль розкривати відмовляється. Зеленський заявив, що не розуміє, у чому полягає «формула Анкориджа», на яку постійно посилаються росіяни.

безпеки і оборони України Рустем Умеров назвав переговори «інтенсивними та змістовними». Мединський сказав, що вони були «важкими, але діловими». Українське дипломатичне джерело охарактеризувало переговори як «складні, але певною мірою продуктивні — якщо, звісно, не мати завищених очікувань». Ще один співрозмовник BBC, близький до однієї з переговорних груп, зазначив: обговорення політичних питань «іде важче, але іде». «(У цьому питанні) домовилися домовлятися», — підсумував у своїй заяві за підсумками переговорів Володимир Зеленський.

ПЕРЕГОВОРИ ПРОДОВЖИЛИСЯ ПІСЛЯ «ФІНІШУ»

Чи наблизилась Україна до миру: репортаж BBC з переговорів з Росією і США у Женеві

Три делегації, неформальне спілкування з європейськими дипломатами, десятки журналістів — і дуже стримані заяви про підсумки. У такій атмосфері минули дводенні переговори Росії, України та США у Женеві. Із неформальних розмов з учасниками зрозуміло: сторонам вдалося просунути в обговоренні важливих технічних деталей — насамперед того, що має відбуватися після припинення бойових дій. Натомість дискусії щодо політичного рішення про завершення війни даються значно важче. Кореспонденти BBC розповідають, як саме проходила ця зустріч у Швейцарії.

Geneva. У ньому ж зупинилися деякі члени делегацій. В день початку переговорів журналісти, яким пощастило жити в цьому ж готелі, з подивом помітили і дипломатів з європейських країн, які формально участі в переговорах не брали. Наприклад, під час сніданку в перший день репортери побачили, як спецпредставник президента США Стів Віткофф, один з керівників американської делегації, розмовляв із радником з національної безпеки прем'єр-міністра Британії Джонатаном Павеллом. До Женеві також приїхали дипломати з кількох інших європейських держав. В українській делегації наголошували, що це дуже важлива обставина. По-перше, в європейських столицях останні місяці з тривогою говорили про те, що Європа фактично не присутня за столом переговорів щодо завершення війни в Україні, хоча це питання безпосередньо стосується безпеки континенту. По-друге, присутність європейців за столом переговорів, на думку Києва, посилює б позиції України, на яку у Вашингтоні чинять тиск і від якої вимагають поступок.

Висвітлювати переговори приїхали десятки репортерів, але більшість з них не пустили навіть до лобі готелю. Два дні багато хто був змушений ховатися від дощу в пресцентрі, розташованому приблизно за пів кілометра від місця зустрічі, або в наметах перед входом до готелю, куди дбайливі швейцарські організатори виносили чай і каву.

Кількох журналістів запросили зняти офіційний початок переговорів. Делегації під керівництвом помічника президента Росії Володимира Мединського, секретаря Ради національної безпеки і оборони України Рустема Умерова та спецпосланця президента США Стіва Віткоффа разом із зятем Дональда Трампа Джаредом Кушнером сфотографувалися за великим столом на тлі національних прапорів. Після цього пресу попросили залишити залу. OTO, EPA/SHUTTERSTOCK

ВІЙСЬКОВІ «МАЙЖЕ ПРО ВСЕ ДОМОВИЛИСЯ»

Як стало відомо BBC від кількох учасників переговорів, у спільному форматі всі сторони працювали не більше пів години.

Після цього делегації

мат «військові з військовими» має заздалегідь пропрацювати величезний масив технічних питань: ситуацію на лінії зіткнення, розведення сил, механізми моніторингу, перевірку можливих порушень та інші деталі. І зараз ця робота, за його оцінкою, просувається добре.

Він підкреслив: важливість цього напрямку не варто недооцінювати. Якщо політичне рішення буде прийняте без попередніх технічних домовленостей, військовим доведеться ще довго «наздоганяти» процес уже після оголошення миру. Ідея полягає в іншому — пояснило ще одне джерело BBC в українських дипломатичних колах. Якщо на рівні лідерів двох країн раптом домовляться припинити бойові дії, то всі практичні кроки — розведення військ, контроль режиму тиші, моніторинг — можна буде реалізувати максимально швидко.

Президент України Володимир Зеленський після переговорів заявив, що військові «майже про все домовилися». Американську сторону представляв міністр сухопутних військ США Деніел Дрісколл.

За словами Зеленського, під час зустрічі стало зрозуміло: Сполучені Штати готові долучитися до контролю за дотриманням можливого перемир'я. У Києві це сприймають як позитивний сигнал.

Роль Європи в майбутній системі гарантій безпеки для України досі залишається незрозумілою.

З одного боку, Київ веде інтенсивні переговори з учасниками так званої «Коаліції очолює». Як стало відомо BBC, йдеться про можливу присутність військових з європейських країн на українській території після початку перемир'я. З іншого боку, Москва поки що категорично виступає проти перебування солдатів з країн НАТО в Україні після завершення гарячої фази війни. Позиція Вашингтона також виглядає неоднозначною: представники американської адміністрації робили взаємно суперечливі заяви з цього приводу.

Про женецький раунд переговорів речниця Білого дому Керолайн Лівітт заявила, що сторони досягли значного прогресу та домовилися продовжити роботу. Членів американської делегації, на відміну від російської та української, журналісти не бачили навіть у лобі готелю.

місяцями Київ і Вашингтон активно обговорювали пакет гарантій безпеки, які США могли б надати Україні після завершення гарячої фази війни. Після масштабних переговорів у Берліні в грудні 2025 року американський посол у Києві на умовах анонімності говорив, що йдеться про гарантії, «аналогічні п'ятій статті статуту НАТО» про колективну оборону. Водночас він попереджав: ця пропозиція не залишатиметься на столі переговорів «вічно».

Якщо вірити Володимиру Зеленському, то на момент зустрічі в Женеві пакет американських гарантій для Києва був або повністю готовий, або майже готовий. Українська сторона за раз виступає за якнайшвидше підписання цього документа, розраховуючи, що це посилить її позиції на переговорах із Росією. Американська ж сторона, наскільки відомо з повідомлень медіа, схиляється до того, щоб підписати угоду про гарантії одночасно із загальним мирним договором.

«ВАЖЧЕ, АЛЕ ЙДЕ»

Обговорення «політичних» питань — тобто рішень, які, власне, мають покласти край війні, — судячи з усього, просувається значно складніше. Поки що Росія та Україна не можуть дійти компромісу щодо ключових тем. Йдеться, зокрема, про майбутнє підконтрольних Україні територій Донбасу, передачі яких вимагає Москва, гарантії безпеки, без яких Київ не бачить можливості для довготривалого миру, а також статус Запорізької атомної електростанції.

У перший день переговорів президент України Володимир Зеленський дав інтерв'ю Axios, у якому заявив: громадяни України ніколи не приймуть одностороннього виведення українських військ із Донбасу. Водночас варіант, за якого війська обох країн відійдуть на однакову відстань від лінії зіткнення, теоретично міг би бути підтриманий на референдумі, припустив він. При цьому Зеленський неодноразово наголошував: для проведення будь-яких виборів чи референдумів в Україні необхідне стабільне припинення вогню — щонайменше на два місяці, і точно не лише на день голосування, як це раніше допускав президент

Американська сторона про будь-які домовленості, досягнуті на Алясці, публічно взагалі не згадує.

BBC раніше докладно писала, що Білий дім швидше розчарували підсумки Анкориджа. Джерела видання в дипломатичних колах Європи та США розповідали: зустріч показала, що пріоритетом Росії є не лише територіальні здобутки, а й ширші питання глобальної безпеки та післявоєнного устрою — а от щодо цього консенсусу поки що немає. Щодо територій, то США, які взяли на себе роль посередника, останніми місяцями пропонують сторонам варіант перетворення частини Донбасу, на яку претендує Росія, на «вільну економічну зону». Водночас незрозуміло, хто саме, з точки зору американської сторони, мав би отримати формальний суверенітет над цими землями. У грудні помічник президента Росії Юрій Ушаков теоретично міркував про варіант із присутністю в цій зоні російської Росгвардії та поліції. Один із учасників нинішньої української делегації, перший заступник керівника Офісу президента України Сергій Кислиця, тоді назвав цю ідею абсурдною.

Чи вдалося Росії та Україні зблизити позиції з цього питання в Женеві, наразі сказати практично неможливо. Напередодні зустрічі видання The Economist писало, що в українській делегації нібито є розкол щодо можливих територіальних компромісів: частина її членів більш схильна обговорювати поступки, інша — яку пов'язують із впливом колишнього очільника Офісу президента Андрія Єрмака — займає жорсткішу позицію. І в Офісі президента України, і в самій делегації в Женеві це заперечують.

Крім того, за даними Axios, уже в перший день зустрічі переговори політичної групи зайшли в глухий кут — нібито через позицію, яку озвучив помічник президента Росії Володимир Мединський. BBC не вдалося підтвердити цю інформацію на місці: учасники переговорів просто відмовлялися коментувати це питання. Сам Мединський після завершення переговорів заявив, що вони пройшли в робочій атмосфері. «Якщо ви маєте на увазі жарти про уроки історії, ми на хрещенні Русі зупинилися», — сказав він телеканалу RT.

У перший день учасники зустрічі взагалі не коментували перебіг переговорів, а на другий лише на кілька хвилин вийшли до журналістів із короткими заявами. Секретар Ради національної

Можливо, саме ці питання учасники зустрічі продовжили обговорювати вже після того, як уранці другого дня сторони офіційно оголосили про завершення переговорів. Журналісти BBC, які затрималися в готелі InterContinental, побачили, що невдовзі після оголошення про «фініш» туди несподівано повернувся керівник російської делегації Володимир Мединський. За час відсутності він устиг передягнути до ділового костюма у кардіган і джинси.

На прохання BBC прокоментувати деталі переговорів Мединський із усмішкою відповів: «Ви запитали, а я вам не відповім», — після чого зник у супроводі помічників. У готелі він пробує близько півтори години. Виходячи, заявив, що зустрічався «з українською стороною», і відмовився від будь-яких подальших коментарів. Тим часом у лобі готелю час від часу з'являлися члени української делегації — зокрема перший заступник керівника Офісу президента Сергій Кислиця та заступник начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України Вадим Скібіцький. Як з'ясувала BBC News Україна, у цей час Мединський провів зустріч із секретарем Ради національної безпеки і оборони України Рустемом Умеровим та членом української переговорної команди, керівником парламентської фракції «Слуга народу» Давидом Арахамією. Прессекретарка Умерова Діана Давітан уточнила, що ці неформальні переговори тривали близько двох годин.

З'ясувати, що саме обговорювали сторони, BBC не вдалося. Втім, можна припустити, що, оскільки і Умеров, і Арахамія працювали в межах політичної підгрупи, розмова стосувалася саме політичних питань.

Президент України Володимир Зеленський після завершення переговорів заявив, що «є направцями, але поки позиції різні, і переговори були непростими. Був діалог, домовилися рухатися далі й продовжувати». «Такого прогресу, як у військовому блоці, я не почув», — додав він. Сторони домовилися провести нову зустріч. Вночі проти 19 лютого Володимир Зеленський анонсував, що це знову може відбутися у Швейцарії.

Святослав ХОМЕНКО, Єлизавета ФОХТ, «BBS NEWS UKRAÏNA», 19 лютого 2026 року (У скороченому вигляді. Повністю, зі всіма світлинами, читайте за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c4gjrpydgw4o>)

БРЕХОМОП підсилює агресію на тлі розмов навколо МИРУ

В Офісі президента України заперечили повідомлення ЗМІ про те, що Володимир Зеленський нібито мав розмову з радниками, на якій йшлося про необхідність готуватися ще до трьох років війни і провал мирних переговорів. Радник українського президента Дмитро Литвин у чаті з журналістами 20 лютого заявив, що не було ані такої розмови з радниками і негативу про переговори, ані такого завдання про «війну ще на три роки». За його словами, «це просто фейк».

Раніше про проведення закритої розмови президента України з радниками заявив журналіст видання Wall Street Journal Боян Панчевський. У подкасті журналіста Пауля Ронца-гаймера Панчевський сказав, що на зустрічі минулого четверга Зеленський нібито оголосив, що переговори провалилися, і що тепер потрібно розробити план «ще на три роки війни». Джерело цієї інформації журналіст не навів. Це повідомлення поширювали, зокрема, російські ЗМІ. Повідомлення з'явилися на тлі завершення чергового раунду тристоронніх переговорів України, США і Росії щодо припинення війни.

Президент Зеленський повідомив напередодні, що 20 лютого проведе нараду за підсумками тристоронніх

і Росією в Женеві (Швейцарія) Зеленський заявив, що спостерігався прогрес у військових аспектах, але в політичних сферах залишаються «чутливі питання». «Поки що позиції різні, бо перемовини були непрості... Тобто в напрямку військового прогресу я почув, у напрямку політичному – був діалог, домовилися йти далі, домовилися продовжувати. Там такого прогресу, як у військовому плані, я не почув», – додав президент, зазначивши, що деталі знатиме по поверненню гру-

ного прогресу з обох сторін, обидві сторони погодилися ознайомити своїх лідерів і продовжувати спільну роботу над мирною угодою. Тож у майбутньому буде ще один раунд переговорів», – заявила речниця Білого дому Керолайн Левітт на брифінгу 18 лютого. Деталей розмов не розголошують. Переговори, які тривали в Женеві два дні: 17 і 18 лютого – третій раунд тристоронніх зустрічей, що відбулися протягом останнього місяця – були зосереджені на двох

Тим часом, Україна наполягає на сильних гарантіях безпеки від США і європейських союзників, які допомогли б захистити її від майбутньої російської агресії. Європейські розвідки скептично оцінюють шанси на досягнення угоди про припинення війни в Україні 2026 року. Про це Reuters за умов анонімності заявили керівники п'яти європейських розвідувальних служб. За словами співрозмовників агентства, Кремль не хоче швидкого завершення

В ОП заперечили повідомлення про наміри готуватися до «війни ще на три роки»

переговорів з членами української делегації, які повернулися до Києва. Раніше, в інтерв'ю Пірсу Моргану, опублікованому на YouTube ввечері 18 лютого, Володимир Зеленський заявив, що наступний раунд тристоронніх переговорів зі США і Росією щодо припинення війни РФ проти України знову пройде у Швейцарії. Планованої дати переговорів голова держави не навів, але підкреслив важливість проведення переговорів саме в Європі.

Відразу по завершенню переговорів між Україною, США

пи в Україну.

Тим часом, речник Кремля Дмитро Песков заявив, що «занадто рано» оцінювати результати переговорів. Виступаючи перед російськими державними ЗМІ після завершення офіційних переговорів 18 лютого, головний переговорник Москви Володимир Медінський заявив, що переговори були «важкими, але діловими», і що подальші зустрічі будуть.

У Білому домі заявили, що на тристоронніх переговорах був «значний прогрес». «Було досягнуто знач-

найскладніших перешкодах на шляху до припинення війни Росії проти України: територіальних претензій і гарантіях безпеки. Зустрічі відбулися за тиждень до четвертої річниці повномасштабного вторгнення РФ, в результаті якого загинули або були поранені майже два мільйони людей з обох боків. Попри зусилля США з посередництва у припиненні війни, Росія не виявила готовності відступити від своїх жорстких вимог, які включають відмову України від територій Донбасу

війни. Четверо з них зазначили, що російська влада використовує переговори зі США для тиску з метою зняття санкцій та укладення торговельних угод. Переговори в Женеві одне з джерел Reuters назвало «театралізованою виставою».

Сайт «Радіо Свобода», 20 лютого 2026 року
<https://www.radiosvoboda.org/a/news-op-perehovory-viyna/33683327.html>

Серж Марко: волонтер, морпіх, снайпер, старший сержант роти безпілотників 59 бригади. Велике інтерв'ю про те, як виглядає сучасна війна і чому перевага в ній зараз на боці ворога

Ось як виглядає типова доба сержанта роти безпілотників на фронті. Прокинувся. Сів за стирми [з лінії фронту, які дають «мавіки»]. Перевірив, чи всі екіпажі [безпілотників] вийшли на чергування. З'явилися якісь проблеми — вирішуємо. Моя команда дивиться, як справи у новачків, як проходить навчання, отримали чи не отримали засоби [якими будемо працювати], збили наш борт — подали його на списання, знайшли ціль — починаємо бойову роботу, тут же прийшли бойове завдання від бригади. Ось так і бігаєш між всіма. Якщо погода не льотна — займаюся новою штаткою, тому що ми зараз розширюємо батальйон «Інквізиція».

Я не хочу бути офіцером. У мене синдром самозванця. Я ж нібито блогер. До мене в коментарі постійно приходять купа людей, яка стверджує, що я пишу з дивана, що не справжній військовий. І я розумію, що поруч воює багато людей, у яких немає фейсбуку. Вони невідомі, і з ними так, як зі мною, не спілкуються. І в них [складне] життя. А в мене, виходить, об'явлена версія життя? Значить, мож-

ливо, в мене дійсно щось виходить тільки тому, що я блогер? Завдяки [медійності] я можу зробити собі офіцерську посаду, причому тилову. Ну це ж неправильно.

Я попросив комбрига [полковника Олександра Сака] прийняти мене таким, який я є. Коли ми вперше зустрілися, я одразу сказав, що йому дістався токсичний підлеглий. Пояснив, що коли я щось критикую — то не тому, що хочу самоствердитися. Моя токсичність — це зворотна сторона мого перфекціонізму в бойовій роботі. І якщо мені заборонити висловлюватися — я потухну і в іншому. Він мене почув і підтримав. Інколи він може мені написати, що я неправий, і я погоджуюсь. Дуже його за це поважаю.

Російський «Рубікон» — це інноваційний центр. Вважається, що «Рубікон» — це спеціальний підрозділ із купою пілотів. Це не так. Він не є аналогом Сил безпілотних систем, і він не є аналогом будь-якого підрозділу безпілотників, скажімо Nemesi

Довідка

421 окрема бригада безпілотних

систем Nemesi — це частина СБС, яка спеціалізується на перехопленні «шахедів» та роботі по логістиці противника.

«Рубікон» розробляє безпілотники, перевіряє на практиці тактику їх застосування і те, що працює, масштабує по фронту. В цьому його сила. Наприклад, він відпрацював і масштабував далекі «ждунів» на оптоволоконні — тобто FPV, які залітають глибоко в наш тил і чатують на техніку. Або зенітні екіпажі — тобто екіпажі FPV, які знаходять цілі в небі за допомогою тактичного радара і перехоплюють наші удари або розвідувальні дрони. Завдяки цьому Росія ефективно душить нашу логістику.

У Силах оборони теж є підрозділи, які працюють по логістиці. Підрозділи ЦСО «А» та ГУР, 412 окрема бригада Nemesi у складі СБС, Lasar's Group у складі Нацгвардії та інші. Однак на масштабування працюючих тактик у російській армії ставлять серйозніше. У масштабуванні ми відстаємо. Більше того — ця ініціатива йде з самого верху, на «Рубікон» робить ставку вище командування ЗС РФ. У нас подібного інноваційного

Олександр Карпюк чотири роки воює на Донецькому напрямку, регулярно пише у фейсбук (під ніком «Серж Марко») і так само регулярно встигає у сварки: з нардепами, іншими військовими, командуванням та цивільними — з усіма. Він виняток із правила: мало хто з військових дозволяє собі висловлюватися про ЗСУ так критично, як Карпюк. Особливим кейсом є і 59 окрема штурмова бригада, де він зараз служить: вона водночас є «лінійною» (тримає ділянку фронту) і належить до Сил безпілотних систем. До її складу входять або входили багато підрозділів, які відомі самі по собі: «Вовки Да Вінчі»/ Редактор «Бабеля» Гліб Гусєв записав із Олександром велике інтерв'ю для ютуб-каналу. Ось головні тези цієї розмови: як виглядає типовий день Марко на фронті, чому він не хоче бути офіцером, у чому сила російського «Рубікону» — та про свої емоційні пости в фейсбуку. Далі — його пряма мова, яку ми відредагували для ясності, не змінюючи суті.

центру не існує. Хоча, в теорії, ним має стати 1 Окремий центр СБС (який масштабувався і донедавна носив назву 14 полк).

На фронті щойно відбулася революція. Після того як ми заблокували росіянам старлінки, вони втралили координацію по всьому фронту. Росіяни такі ж ледачі, як і ми. Отримавши старлінки, вони теж забили борт на всі інші засоби зв'язку і все побудували на старлінках. Іхне командування дивиться стрими лінії фронту з «мавіків» — через старлінки. Тактичні радари передають дані зенітним екіпажам через старлінки. І раптом це все падає одночасно. Зараз вони будуть шукати інші варіанти, скажімо, робити ті ж самі оптоволоконні лінії або будувати вайфай-мости [тобто ланцюжки ретрансляторів вайфай-сигналу]. Але ці технології мають купу нюансів, і відновити все одночасно не вдасться. Тим паче, що вони тут в експедиційній операції. А у нас все

поруч: пішов в «Епіцентр», купив та застосував.

Гліб Гусєв, 16 лютого 2026 року (у скороченому вигляді). Повністю, з усіма світлинами, читайте за посиланням: <https://babel.ua/texts/124965-serzh-marko-volontermorpih-snaiper-starshiy-serzhantroti-bezpiilotnikiv-59-brigadii-velike-interv-yu-pro-te-yak-viglyadaye-suchasna-viyna-i-chomu-perevaga-v-niy-zaraz-na-boci-voroga>

Повну версію розмови дивіться на каналі «Бабеля». Серж Марко розповідає про бойовий шлях 59 бригади під командуванням Вадима Сухарєвського: вона з сухопутної моторизованої стала окремою штурмовою в складі Сил безпілотних систем. Бригада відбивала наступ «ПВК Вагнера» в 2023 році, пережила кілька змін командирів і зараз тримає оборону на складному Донецькому напрямку.

Як війна вплинула на якість повітря в Україні? Вчені проаналізували зміну рівня забруднення

У ньому вчені об'єднали дані наземних і супутникових спостережень за 2019-2024 роки в усіх часових масштабах: від короткотривалих викидів внаслідок ракет-

Вчені дослідили вплив повномасштабної війни на якість повітря в Україні. Деякі російські атаки підвищували концентрацію забрудників на понад 1000%. А довгострокові зміни є неоднорідними. Про це йдеться у дослідженні, опублікованому у науковому журналі Environmental Science and Pollution Research, повідомляють Український гідрометеорологічний інститут ДСНС України та НАН України.

них і дронних ударів до кумулятивного багаторічного ефекту.

Вчені дослідили концентрації викидів:

зважених частинок (TSP) – твердих і рідких мікрочастинок, як-от пил чи сполуки металів;

отруйних газів, які утворюються при згорянні палива: монооксиду

вуглецю (чадний газ, CO), діоксиду сірки (SO₂), діоксиду азоту (NO₂) та формальдегіду (CH₂O).

Серед десятків тисяч вибухів через російські атаки лише 255 випадків протягом трьох років (2022-2024 роки) безпосередньо пов'язані з погіршенням якості повітря.

Загалом концентрація забрудню-

вальних речовин збільшувалася на 100-400% після ракетних і дронних ударів. У найбільш екстремальних випадках – на понад 1000%. Серед них:

атака на завод ізоляційних матеріалів Izovat у Житомирі 9 березня 2022 року – підвищила рівень зважених частинок у повітрі на 10033%;

атаки на Київ 20 липня і 27 серпня 2024 року – підвищили рівень CO на 1108% та 896% відповідно; атаки на Краматорськ 17 і 22 лютого 2024 року – підвищили рівень SO₂ на 1854% і 2031% відповідно; атака на Київ 16 квітня 2022 року – підвищила рівень NO₂ на 1065%.

Довгострокові зміни є складнішими – вони враховують не тільки наслідки викидів через атаки, а й руйнування промислових об'єктів, збільшення використання

генераторів, внутрішню міграцію населення, що супроводжується зниженням викидів від транспорту, перехід на більш забруднювальні види палива тощо.

Так, за три роки повномасштабної війни вчені виокремили такі зміни: кількість зважених частинок зменшилася у великих містах, але поблизу лінії фронту збільшилася на 14%;

рівень SO₂ загалом підвищився (окрім Донецької області), що є наслідком переходу ТЕС та заводів на більш забруднювальні види палива, зменшення споживання природного газу та збільшення використання дизельних генераторів;

рівень NO₂ у великих містах і поблизу лінії фронту знизився на 10-30% – це свідчить, що скорочення

викидів із зруйнованих міст і промислових об'єктів переважало викиди від військових дій та лісових пожеж через обстріли;

рівень CO у Маріуполі знизився на 10% після руйнування заводу «Азовсталь»;

рівень CH₂O знизився на 10-12% – ймовірно, це пов'язане зі змінами метеорологічних умов.

Нагадаємо, вчені дослідили, як забруднене повітря може шкодити розвитку мозку новонародженої дитини.

Альона ПАВЛЮК,
20 лютого 2026 року.
<https://life.pravda.com.ua/society/yak-viyna-vplivulana-yakist-povitrya-v-ukrajini-doslidzhennya-313358/>

Клімкін розповів, про що говорив із Зеленським на Банковій

Колишній міністр закордонних справ Павло Клімкін під час зустрічі із президентом Володимиром Зеленським 27 лютого обмінялися поглядами на зовнішньополітичну ситуацію, зокрема щодо Китаю та Індії. Деталі зустрічі дипломат розкрив LIGA.net у коментарі для YouTube-проекту «Клімкін пояснює».

«Є питання, які важливо обговорити. Це не про те, хто штовхнув цю історію. Це про те, що ця зустріч, на відміну від коментарів, які мені понаписували в різних SMS, нама-

гаючись зрозуміти, яку я посаду отримаю, це, до речі, на тлі Ірану як порозважалися», – сказав Клімкін.

Він додав, що це історія про можливість почути від президента його оцінки. Також Зеленський поділився психологічними та політичними спостереженнями щодо того, як він спілкується з ключовими лідерами. За словами ексглави МЗС, такі речі не лунають у відкритому просторі.

«Ми обмінялися, оскільки у нас є різна проєкція... Ми бачимо однакові речі, але бачимо їх з погляду того, що він робить як

президент, те, що я роблю у своїх проєктах. І це було цікаво», – зазначив Клімкін, додавши, що зустріч тривала понад годину.

Дипломат акцентував, що вони «пройшли дуже детально» не тільки по Європі, США, Росії, але й обговорили Китай, Індію та інші держави не західного світу.

«Це був хороший обмін. У мене є свої нюанси бачення. Очевидно, що у нього є можливість спілкуватися з людьми, які мають повний доступ до інформації – європейцями, американцями. І це дає можливість побачити багато нових ідей. Якісь ідеї він вирішив засвітити, створити інтригу», – продовжив він.

Клімкін уточнив: це тільки інтрига, оскільки там буде цікавий і більш масштабний розвиток за деякими питаннями. Він зазначив, що є великим фанатом ство-

ривати інтригу в політиці та міжнародних відносинах.

Також дипломат згадав, що окремо обговорили Білорусь. За його словами, у Зеленського є декілька «симпатичних ідей». Клімкін відповів на них та запропонував кілька своїх. Він повторив, що це історія не про посади, а про те, що «ми маємо стратегічно робити».

• 27 лютого Зеленський у вечірньому зверненні сказав, що зустрічався з Клімкіном. Він заявив про підготовку «посилення деяких напрямків дипломатичної роботи в Європі й не тільки».

Тетяна ЛАНЧУКОВСЬКА,
редакторка новин

LIGA.net 28 лютого 2026 року
<https://news.liga.net/ua/politics/news/klimkin-rozpoviv-pro-shcho-hovoryv-iz-zelenskym-na-bankoviy>

Криворізький ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою та його пріоритетні завдання сьогодні, коли триває війна

(Закінчення. Початок – на 1-й сторінці)

– Тож перше запитання закономірно пов'язане з історією цього закладу. Хоча б коротко розкажіть, Петре Олексійовичу, будь ласка, про історію цього ліцею.

– Заклад має майже 40-річну історію. Перший набір учнів відбувся ще у 1987-му році. Оскільки створення закладу здійснювалося за спільним рішенням оборонного відомства советського союзу та міністерства освіти Української РСР, то зрозумілим був тодішній його статус і формат діяльності як спеціалізованої школи з посиленням вивчення російської мови та військово-фізичною підготовкою. Але з розпадом советського союзу і відновленням Української державності завдання і статус неодноразово змінювався. В теперішній же час у самій офіційній назві ми можемо бачити визначення і статусу, і сьогоdnішнього формату та профілю нашого закладу. Це – комунальний заклад освіти «Криворізький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою» Дніпропетровської обласної ради»

– Які ж особливості освітнього і виховного процесів у сьогоdnішніх надскладних умовах: під час воєнного стану?

– Як і всі освітні заклади, наш теж організовує освітній процес відповідно до вимог законодавства України. Це – Конституція України, закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету міністрів, нормативні документи Міністерства освіти та науки і багато інших. Але, як і в інших установах та закладах, наш педагогічний колектив активно адаптує свою діяльність до умов російсько-української війни. Пріоритетними завданнями для нас зараз є надання освітніх послуг нашим учням з максимально ретельним створенням безпечних умов під час проведення освітнього процесу. У створенні цих умов беруть участь всі: вчителі, вихователі рот і взводів, адміністрація закладу, технічний персонал, батьки, особи, які представляють інтереси ліцеїстів і, звичайно ж, самі ліцеїсти, серед яких є молодші командири... Тобто всі ми (від турботливої

прибиральниці, небайдужої мами чи опікуна... до начальника ліцею) і є тією командою, яка виконує цю місію у цей важкий час. Результатом наших спільних дій є той освітній простір, який сьогодні існує в ліцеї. Саме він дозволяє максимально ефективно застосувати той ресурс, що маємо в нашій команді, для формування майбутніх захисників України.

Закон України «Про повну загальну середню освіту» визначає виховний процес невід'ємною складовою освітнього процесу. Саме функції з організації і проведення заходів виховної роботи покладаються на мене як на заступника начальника закладу з виховної роботи. Але в нашій ліцейській команді ми не відокремлюємо і не відмежовуємо ці процеси один від одного. По суті вони здійснюються постійно, безперервно, одночасно і органічно до всього, що відбувається з нашими вихованцями як на території закладу, так і за його межами.

– У виховній роботі з ліцеїстами на чому найбільше всього Ви зосереджуєте увагу?

– Ми працюємо над вихованням наших учнів так, як і інші заклади освіти. Але зараз, під час цієї, війни, яка вже триває тринадцятий рік поспіль (а повномасштабне вторгнення п'ятий), для нас (поки ще існує порядок з Україною агресивна московія, яка прагне нашого знищення як етносу) нема іншого вибору, ніж постійно формувати, зберігати і плекати в наших вихованцях українську національну ідентичність, патріотизм, повагу до державної мови та до державних символів України, повагу та дбайливе ставлення до національних, історичних, військових, культурних цінностей, культурної спадщини нашого народу. А найголовніше – це усвідомлення ними майбутнього обов'язку захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

Робота з професійної орієнтації ліцеїстів є невід'ємним суттєвим сегментом виховної роботи і відбувається у щільній співпраці та взаємодії із закладами вищої військової освіти і військовими формуваннями сектору безпеки й оборони України. Особливого прак-

КРИВОРІЗЬКИЙ ЛІЦЕЙ

з посиленою військово-фізичною підготовкою

ВИХОВУЄМО ПАТРІОТІВ
ГОТУЄМО СПРАВЖНІХ ЗАХИСНИКІВ

Прийом документів (електронних заяв) юнаків та дівчат, які закінчують 7, 8 та 9 класи та бажають вступити до закладу
ЗАПОВНІТЬ ОНЛАЙН-ФОРМУ ЗА QR-КОДОМ

День відкритих дверей
21.03.2026
Zoom конференція

Адреса: 50027, м. Кривий Ріг, вул. Ярослава Мудрого, 81
E-mail: vstupkzo2024@gmail.com
Телефон: 0962664043
Сайт: <https://klipvpf.dnepredu.com>

КАНЦЕЛЯРІЯ ПРАЦЮЄ ЩОДЕННО (крім суботи та неділі) з 08:00 до 15:30
Усі питання - за номером 096-266-40-43

тичного характеру виховній роботі ми надаємо під час проведення занять з предмету «Захист України» за допомогою інструкторів і операторів з бойової підготовки бригад та навчальних закладів сектору безпеки та оборони. Ця співпраця закріплена підписанням меморандумів і є довготривалою і перспективною.

– А успіхами яких випускників Ви, Петре Олексійовичу, особливо пишаєтесь?

– За роки існування в стінах нашого ліцею навчалися більше 5 тисяч випускників. На превеликий жаль, ми не можемо на сьогоdnішній день знати точну кількість загиблих наших колишніх випускників на цій війні, але їх уже точно десятки. Поки що триває збір інформації, але вже з того, що нам відомо, є всі підстави пишатися ними, їхніми подвигами на полі бою з лютим ворогом нашим.

Серед наших випускників є Герої російсько-української війни. Називаю в першу Героїв України. Ось вони:

– майор Владислав Солоп (помертно), пілот Су-25; полковник Віктор Поливяний (помертно), 160-та зенітно-ракетна бригада; генерал-майор НГУ Олександр Півненко (НГУ); полковник Дмитро Волошин (ДШВ); старший лейтенант Ростислав Кондрич (ДПСУ).

Варто відзначити, що серед випускників є відомі у секторі безпеки і оборони України військові керівники. Наприклад, це командувач Сухопутних військ ЗС України генерал-майор Геннадій Шаповалов, командувач Національної гвардії України генерал-майор Олександр Півненко, командувач оперативного командування «Південь» генерал-майор Михайло Сидоренко, Командир 8-го корпусу десантно-штурмових військ полковник Дмитро Волошин, начальник інституту ракетних військ і артилерії Національної академії Сухопутних військ полковник Сергій Жук, командири бригад та інших військових формувань, начальники військових навчальних закладів і багато інших менш відомих широкому загалу військових керівників. Але особливо гордість викликає (незалежно від того, яких вершин у своєму житті вони досягли) шанобливе ставлення всіх випускників до років навчання, духу ліцею і особливо – до педагогів і вихователів, які присвятили ті роки їм.

– Які умови вступу до ліцею і що про це потрібно знати ліцеїстам та їхнім батькам?

Скажу, що цієї вступної кампанії ми запрошуємо юнаків та дівчат, які закінчують 7, 8, 9 класи. Прийом документів (електронних заяв) від бажаючих вступити до закладу, відбувається

після того, як вони заповнять онлайн-форми за QR-кодом. Канцелярія наша працює щоденно (крім суботи та неділі), з 8-00 години ранку й до 15.30-ти. Якщо хтось захоче щось запитати або уточнити інформацію, то треба звертатися за телефоном: 096-266-40-43.

При цьому звертаю увагу на те, що наш заклад проводить День відкритих дверей 21 березня 2026 року. Zoom-конференція – реєстрація за QR-кодом. Коли ж говорити про вступні іспити цього року, то вони – такі:

українська мова (письмово), математика (письмово), фізична культура (для хлопців і дівчат) – біг на 100 метрів, а також – силові вправи: хлопці будуть підтягуватись на поперечині, а дівчата – відтискуватись від підлоги. Крім цього, і для хлопців. і для дівчат є ще й біг на витривалість. Дівчата будуть бігати 500 метрів, а хлопці – 1000.

– Дякую за бесіду. Бажаю успіхів вашому педагогічному колективу та ліцеїстам.

Бесіду вела Олена МАКОВІЙ.

На світлинці: полковник Петро ЛИСЕНКО серед вихованців ліцею (на 1-й сторінці)

Фото з Facebook сторінки Криворізького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою

Пішов уже тринадцятий рік війни і п'ятий - від дня повномасштабного вторгнення. Залякати, заморозити і загнати в зневіру із подальшою поразкою - такими були намагання нашого ворога лютого протягом, зокрема, цієї зими стосовно нас, українців. Але - не сталося. Як і в попередні роки російсько-української війни. Хижацька зграя люто клацає зубами, вона мирне небо над нашими головами зробила вбивчим, але світлі воїни-оборонці не тільки захищають Україну, а й місцями навіть звільняють території, як це зробили в Куп'янську чи на Запорізькому напрямку. А наші енергетики після лютих атак тієї зграї з неба знову відновлюють світло в наших мирних оселях. І так буде, доки остання хижа тварина у людській подобі не ляже-впаде, встанне клацнувши своїми зубами.

Боротися проти ХИЖАКІВ У ЛЮДСЬКІЙ ПОДОБІ, а НЕ ГАВКАТИ ОДНЕ НА ОДНОГО

(Слово на захист світлоносців)

ПРО РЕАЛЬНІСТЬ ВТРАТ І МОЖЛИВОСТІ ВОРОГА

Якщо ж від метафор та образних порівнянь, перейти до конкретних оцінок, то ми отримаємо досить обнадійливу для нас картину. Зокрема, наприклад, - від військово-політичного оглядача групи «Інформаційний спротив» Олександра Коваленка. Ось один із його останніх висновків:

«Загально за третій тиждень лютого російські окупаційні війська захопили, не повірите, 22 квадратних кілометри території України. Нагадаю, що за другий тиждень захоплено було 33 квадратних кілометра, і це був один із найнижчих показників не тільки 2026 року, а навіть другої половини 2025-го, - заявив Коваленко в огляді на Obos.ua. (за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=ytF36Q1z4Is>) - При цьому російські окупаційні війська мали втрати протягом третього тижня 6510 особового складу. Якщо ми зробимо пропорційне співвідношення втраченого людського ресурсу до захоплених територій, то отримаємо 295 тл за один квадратний кілометр. Нагадаю, що на минулому тижні росіяни втратили 6940 особового складу, але через те, що було захоплено 33 квадратних кілометри території, пропорція становила 210 тл на один квадратний кілометр. Це один із найгірших показників для росіян в питаннях пропорції втраченого людського ресурсу та захоплених територій. Фактично, на сьогодні російські окупаційні війська на захоплення одного квадратного кілометра території України витрачають 3,5 роти».

А керівник програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Олексій Мельник, наприклад, в матеріалі кореспондента «BBC NEWS UKRAINE» Олега Черниша під заголовком «П'ятий рік великої війни в Україні: де, як і чим воюватимуть в 2026» від 24 лютого цього року, наполягає ось на чому:

«Росія вже ось-ось підходить до межі своїх можливостей проводити операції. Це якщо ми дивимося на показники військового балансу... Я погоджуюсь з тим, що в Росії зараз, можливо, останній шанс спробувати провести такий масштабний наступ... Говорити про якусь окрему категорію, чи то про живу силу чи про економічні ресурси - це спрощений підхід. Має бути комплексне виснаження. Якщо ми кажемо про обвал, то це має бути системний обвал... Зараз в РФ дедалі очевиднішими є проблеми з набором особового складу і його якістю... Плюс навіть економісти, які раніше давали доволі обережні прогнози щодо російської

економіки, тепер починають на повному серйозі говорити, що влітку 2026 року вона може почати тріщати по швах».

ЧОМУ МИ ВСТОЯЛИ І ДАЛІ БУДЕМО СТОЯТИ

В чому ж реальні причини стійкості українців під час цієї війни? На які оцінки ми маємо тут спиратися? Як на мене, - на переважаючі думки з цього приводу самих українців, які підсумовують у своїх дослідженнях соціологи. А їх - чимало в матеріалах, розкиданих у ЗМІ по всьому світу. Для прикладу, візьмемо хоча б ось ці слова з матеріалу «Чотири роки великої війни: що стоїть за стійкістю українців» Дар'ї Ненько із «Німецької хвилі» («DW») від 24 лютого цього року:

«На початку лютого Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) оприлюднив результати опитування, яке проводилося в кінці січня - тобто в умовах, коли після масованих ударів РФ по енергетиці частина країни, а передусім - Київ, стикалася з гострим дефіцитом електроенергії та відсутністю тепла й води на тлі морозів, що сягали позначки -25°C. На думку 88 відсотків респондентів, ударами по енергетиці Росія намагається примусити Україну до капітуляції. При цьому 65 відсотків опитаних заявили, що вони готові терпіти війну стільки, скільки буде необхідно. У вересні та грудні 2025 року таку відповідь давали 62 відсотки респондентів... Як зазначає в розмові з DW виконавчий директор КМІС Антон Грушецький, одним із найважливіших факторів стійкості є усвідомлення, що війна, яку Росія веде проти України, - екзистенційна. Для українців, за його словами, стоїть не просто питання справедливості чи несправедливості, а питання виживання. «Рівень стійкості українців залишається високим. З одного боку, вони втомилися і відкриті навіть до важких поступок. Але з іншого боку, навіть за нинішньої втоми не готові перетинати «червоні лінії», - пояснює Грушецький. Не змінила цього і спроба Росії створити нестерпні умови життя в Україні взимку, яку в країні називають «холодомором», констатувє соціолог».

ЩО РОБИТИ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ В УМОВАХ ВІЙНИ НА ВИСНАЖЕННЯ

Зрозуміло уже більшості людей, що ця війна - на виснаження. А що ж може бути ключовим і вирішальним під час такої війни, аби вийти в ній переможцями? Вважаю, що відповіді на ці запитання дав Надзвичай-

ний і Повноважний посол України у Великій Британії і Північній Ірландії, Головнокомандувач ЗСУ (2021-2024 роки) Валерій Залужний у своєму виступі в Chatham House 23 лютого 2026 року. В ньому він зупинився, зокрема, ось на чому:

«У такій ситуації, коли напруження та інтенсивність війни на виснаження зростає, звісно, потрібно знайти рішення, яке б не тільки не зашкодило нинішній геополітичній ситуації, а й стало основою для майбутнього миру, миру на основі сили потенціальних можливостей, а не зобов'язань. Таке рішення може включати виконання трьох паралельних завдань. Перше і надскладне завдання полягає в обов'язковому збереженні максимального кола партнерів та поваги до їхніх інтересів, без яких сьогодні неможливо витримати російські удари та здійснювати тиск та фактично вибудувати майбутній оборонний альянс, без шкоди майбутнім союзникам. Це тонка і виважена дипломатична робота, яка не мала аналогів у світовій історії через абсолютно небувалі умови, у яких опинилися усі учасники цього процесу... Друге надважливе завдання полягає у стабілізації лінії бойового зіткнення та захисту критичних об'єктів та інфраструктури. Саме досягнення тактичних успіхів навіть через власні високі втрати живої сили та енергетичний терор є основним предметом, з одного боку, тиску на тих, хто може впливати як не на закінчення війни, то хоча б на зняття санкцій та нашу підтримку та залучення майбутніх партнерів з іншого... Потрібно зробити війну для Росії дорожчою і як наслідок такою, що веде до неминучої поразки. Тоді, очевидно, що сьогодні виконання завдань щодо стабілізації лінії зіткнення можливо лише через максимальну технологізацію оборони. Але перехід до високотехнологічної оборони можливий лише за умови наявності стійких оборонних позицій».

МАЄМО ЄДНАТИСЯ ЯК ТВОРЦІ-ОБОРОНЦІ

Отже, треба зосередитися всім на виконанні завдань, які безумовно, мають наблизити нашу перемогу над ворогом і зробити її реальною. Насамперед це означає, що ми маємо бути об'єднаними як люди: творці-оборонці. Кожен на своєму місці і відповідно до своїх вмінь і талантів допомагати ЗСУ, а не уподібнюватись ворогу й гавкати одне на одного. Як на мене, саме в цьому - наша сила.

Але це потрібно не лише усвідомити, а й відповідно до такого усвідомлення діяти.

Сергій ЗІНЧЕНКО.
28 лютого 2026 року

ПІШЛА У ЗАСВІТИ МАРІЯ МИХАЙЛИЧЕНКО

**Чого так швидко ми проходимо?
Прийти не встигли і пройшли!..**

Борис Мозолевський

20 лютого цього року пішла у засвіти відома криворізька співачка та композиторка Марія Володимирівна Михайличенко. Хочу поділитися своїми спогадами про цю непересічну особистість.

Про її родину я дізналася від ветерана радіомовлення Віктора Костянтиновича Єгорова, який розповідав, що з 16 вересня 1971 року і протягом 1972-го редактором «Останніх вістей» Криворізької редакції радіомовлення працював відомий криворізький поет Володимир Михайличенко. А потім, коли готувала програму про творчість цього поета, познайомилась із його дружиною Ніною Богданівною та його донькою Марійкою. З Марійкою я знайома із середини 90-х років минулого століття. Перше враження - красива, усміхнена, мудра не по роках, з розвинутим почуттям гумору.

Пам'ятаю, як раділа родині Михайличенків, коли в 1997-му році побачила світ книга Володимира Михайличенка «Полум'я» у київському видавництві «Деміур». На превеликий жаль, цю книгу поету не вдалося навіть потрапити в руки, бо він помер ще в січні 1978-го року. А тут був його щоденник, вірші та спогади про його творчість. Так, його дружина Ніна Михайличенко писала: «Влітку 1972 року у нас народилась Марійка. Володимир був уважним і люблячим батьком, бавив, носився і тішився малою донькою. Коли донька піросла, часто вихідні ми проводили на річці Інгульці, де русло робить крутий вигин... Там - первозданна тиша, в кам'янистих скелях - мальовничі гроти, на схилах берегів - нетоптані трави і буйні кущі шипшини та глоду, сірі чаплі і білі лелеки не бояться людей, небо - неозоре, чисте. Іноді у воді господарюють ондатри, і вужик маленький пропливе, виставивши жовтенькі цяточки на голівці. Ця тиша і торжество життя заспокоювали і наводили на роздуми, що дуже мало ми знаємо про навколишній світ».

Під час зустрічі з Марійкою я зрозуміла, що вона - справді творча людина. Бо грала і на гітарі, і на фортепіано, сама писала музику. А її неповторний чарівний голос захоплював слухачів. Як композиторка вона створювала пісні не тільки на вірші свого батька, а й на твори Ліни Костенко, Оксани Пахльовської, Бориса Мозолевського та інших видатних майстрів слова. А ще Марія була однією з ініціаторок створення клубу авторської пісні «Соль», однією з організаторок фестивалю авторської пісні «Струна тернова». А скільки у неї яскравих перемог на Всеукраїнських фестивалях! Про її творчі здобутки я створювала радіопрограми за її участі.

Марія Михайличенко була щиро закохана в українську народну пісню. Вона тривалий час керувала народним хором української пісні імені Раїси Зиминої, ретельно добирала пісні в репертуар. Любила Марія працювати і з малцями у закладі дошкільної освіти. Навчаючи їх співу, виховувала у них любов до рідної землі.

Закарбувалася в пам'яті зустріч з нею перед початком повномасштабної війни. Вона була на фестивалі «Душі криниці», що проходив в Інгулецькому районі. Марія тоді ділилася враженнями від виступів колективів, поговорили і про життя-буття...

Марія Михайличенко захоплювалася творчістю поета й археолога Бориса Мозолевського. Одну з її пісень на його слова нещодавно переспівала...

**Розляглися шляхи на всі сторони,
Відкричали в степу чорні ворони.
Подніпровські сади стали білими.
І летять журавлі над могилами.
Де шукати мені долі кращої,
Крім землі, де лежать мої пращури?
Земле рідна моя, краю зоряний,
Твої щедрі поля серцем зорані.**

Відійшла у Вічність Марійка Михайличенко... Але залишилися її добрі справи та пісні...

Олена МАКОВІЙ

На світліні: Марія МИХАЙЛИЧЕНКО. Фото - за посиланням: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=100964223408481&set=a.100964216741815>